

BODIL IPSEN

DET GYLDNE SMIL

MEDVIRKENDE:

DET GYLDNE SMIL

ISCENESAT AF

PAUL FEJOS

MANUSKRIFT: PAUL FEJOS EFTER

KAJ MUNK

En Efteraarsaften i Storbyen. Taagen har sænket sit hvide Slør over Gader og Stræder. Vejret er sludfuldt. Regnen siler ned, Folk haster forbi med opslaaede Paraplyer. Bilernes Tuden og Sporvognenes Klemten lyder ustandselig. Alle har travlt.

Udenfor den fejrede Operette-Primadonna Elsa Bruuns Villa paa den fornemme Boulevard standser en ung Mand. Hans Toj er luvslidt, og hans markerede Ansigt fortæller, at han ogsaa har kendt til Sultens Svøbe. Under Armen bærer han en Pakke, som han omfatter med stor Omhu. Hans flakkende Øjne søger Villaens oplyste Vinduer, strejfer Navneskiltet paa Villalaagen, hvorefter han tager en rask Beslutning og gaar ind.

Han vil tale med Fru Bruun. Han har noget meget vigtigt at vise hende; men Fru Bruun har ikke Tid ti. at tale med ham. Der er Premiere paa Tempelteatret samme Aften og hun er ved at lægge sidste Haand paa sin Rolle. Hun maa under ingen Omstændigheder forstyrres.

Udenfor Tempelteatret træffer vi atter den fattige Fyr, og da Fru Elsa Bruun ankommer, trygler og beder han hende om at gennemlæse et Manuskript, han har skrevet til hende. Ene og alene for hendes Skyld har han Nat efter Nat ofret sin Søvn og skrevet og skrevet. I Skæret af Gadelampens Skin læser Fru Elsa Bruun Titelbladet. „Døden og Kunsten“ staar der. Fru Bruun vil give ham det tilbage; men han er væk. „Den ny Tids Digter forlanger, at De læser det“, hører hun ham raabe gennem Regndisen. Skönt Fru Bruun har mest Lyst til at smide Manuskriptet væk, tager hun det alligevel med.

Musik: FERENC FARKAS • Dekorationer: HEINZ FENCHEL
System: PETERSEN & POULSEN

I Portnerlogen træffer Fru Bruun Teatrets Brandmester. Fru Bruun kalder ham sin daarlige Samvittighed, da han ofte bebrejder hende, at hun spiller paa Tempelteatret. Hendes velsignede Talent misbruges til Gøglet og Pjattet paa Tempelteatret i Stedet for at blive anvendt i kunstnerisk værdifulde Opgaver.

Paa Teatret er der endnu en Time til, at Aftenens Premiere paa „Ræk mig din røde Mund“ skal løbe af Stabelen. Paa Scenen hersker der Travlhed. Maskinfolk, Scenefolk og Elektrikere farer frem og tilbage. Suffitter, Scenestykker og Sidedekorationer bringes paa Plads. Lysprojektorerne tændes og prøves. Regissører og Iscenesætter uddeler Ordre. Med afmaalte og flegmatiske Skridt bevæger Brandmesteren sig i dette Virvar.

Forvirringen gør intet Indtryk paa ham. Han er stadig den grundende og eftertænksomme Brandmester, der betragter alt med sine kritiske Øjne.

Teatrets Direktør ankommer. Selvglad og herskesyg gør han sit Indtog blandt det ærbødigt bukkende Personale. Hans Væsen knejser af Værdighed. Men for en halv Snes Minutter ser vi ham i hans rette Person. Masken af Kultur og Dannelse smides væk, da det meddeles, at Fru Elsa Bruun endnu ikke er mødt. Hun er kommet saa tidligt, at ingen har set hende passere Portnerlogen — ingen anden end Brandmesteren har set hende og talt med hende; men hans Opgave er begrænset til, hvad der har med Ild at gøre. Ude af sig selv farer Direktøren rundt, udslynger Eder og Forbandelser til højre og venstre, nedkalder Himlens Vrede over alle i Teatret og gør Frøken Sheridan, der lever i Fru Bruuns Skygge, forstaaelig, at hendes store Chance er kommet, og at hun paa Grund af Fru Bruuns Udebliven maa overtage Stykkets Hovedrolle. Indtil det hele falder til Jorden, da Kostumerne skal hentes i Fru Bruuns Garderobe. Der sidder Fru Bruun og læser den unge Digtets Manuskript. Paa hendes alvorlige og dybtbænkende Ansigtstræk kan man se, at Læsningen har betaget hende.

Saa nærmer vi os Premieren. I et hastigt Glimt ser vi Stykkets Forfatter og Instruktøren i vild Diskussion om nogle Replikker, som er strøget af hans Manuskript. Hvorfor er de strøget?, tordner Forfatteren. Af Hensyn til Fru Bruun. Der var nævnt noget om et lyslokket Barn, og det er en uskreven Lov her paa Teatret, at der aldrig maa tales om Børn i Fru Bruuns Nærværelse. Siden hendes Barn døde, taaler hun ikke at høre Børn nævnt. For Aar tilbage forlod hun sin Mand og sit Barn for

at hellige sig Kunsten og gøre Karriere. Hun ønskede for enhver Pris at komme frem. En Maaned senere døde hendes Barn. Det kaldte forgæves paa hende og døde uden at faa hende at se.

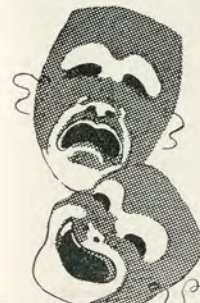
Saa er alt klar til at Stykket kan begynde. Scenemesteren kaster sit Blik over Scenen for at se, om alt er i Orden. Men paa Broen, hvorfra Lyskasterne betjenes, mangler Peter Clark.

Peter Clark er paa Hospitalet. Ved sit febersyge Barns Seng. Paa Doktorens alvorlige Ansigt forstaar man, at den lille Piges Tilstand er kritisk. Hendes Ansigt blusser af Feber, hendes Læber er tørre. Munden halvt aaben og hun trækker Vejret tungt. Hun taler i Vildelse: Mor! Mor! kalder hun, hvorfor kommer du ikke — Mor skal komme. Kan hendes Moder ikke komme, spørger Doktoren. Det er den eneste, der kan berolige Barnet. Nej, svarer Peter Clark. Hende fulgte jeg til Graven for fem Dage siden. Kender De ingen, der kan være i Moders Sted for Deres lille Pige, spørger Doktoren, det er meget nødvendigt, jeg kan ikke give hende flere beroligende Midler og bliver hun ved at ligge i denne Tilstand, saa . . . I Moders Sted, mumler Peter Clark . . . i hans forpinte Hjerter tændes et Haab. Han erindrer Fru Elsa Bruuns mesterlige Spil i Henrik Ibsens „Brand“.

Paa Tempelteatret staar alt i Successens Tegn. Fru Elsa Bruun har i 1. Akt høstet en kolossal Sukces. Hendes gyldne Smil har fejret overdaadige Triumfer. Hun staar parat til at begynde Spillet i 2. Akt, da Peter Clark vender tilbage. Han modtages af Scenemesteren, der giver ham hans Afsked.

Peter Clark beder Fru Elsa Bruun komme til hans Piges Sygeleje. Trods Forbud om ikke at nævne Børn i Fru Bruuns Nærhed forklarer Peter Clark alt om sin Tragedie. Han bønfalder hende om at tage ud paa Hospitalet, hvor hans lille Pige ligger og kalder paa sin Mor — hun dør, hvis hun ikke bliver beroliget — blot Fru Bruun vil være 5 Minutter ved Barnets Seng — i Moders Sted.

Fru Bruun spiller 2. Akt til Ende. Peter Clarks Bøn har rørt hende dybt og det præger hendes Spil — hendes Smil — det berømte gyldne Smil har ikke samme Kraft som tidligere paa Aftenen — Stemningen er mat — der gæbes paa Tilskuerpladserne.

Efter at have søgt Raad hos Brandmesteren har Fru Bruun taget sin Beslutning. I Pausen tager hun afsted med Peter Clark til Hospitalet. Saa længe Tiden tillader sidder hun ved Barnets Seng, trøster det, fortæller Eventyr, synger for det, beroliger det, til det tilsidst falder hen i en sund styrkende Søvn. Hun rejser sig fra det sovende Barns Seng. Et lykkeligt Smil lyser over hendes Ansigt.

I susende Fart kører hun tilbage til Tempel-teatret — spiller 3. og sidste Akt som hun aldrig før har spillet. Teatret larmer af Begejstring. Direktøren gnider sig i Hænderne.

Det betyder mange udsolgte Hus.

Fru Bruun er uforlignelig. Hendes Smil ubetaleligt. Hendes Spil guddommeligt.

Men Fru Bruun har gjort op med Teatret. Fra Scenerummet forklarer hun, hvorledes hun har taget fejl. Hun har jaget efter Sukces i Stedet for efter Ægthed. — Hun vil sælge sin Villa, sine Smykker, bygge sit eget Teater og spille Kunst paa det — udelukkende Kunst — for første Gang har hun i Aften udfyldt sin Pligt og modtaget Belønning derfor — ikke Belønning i klingende Mønt men et beroliget Smil og et Barns rolige Aandedræt.

Hendes Tale har samlet de fleste af Teatrets Medlemmer, der i stigende Forbavselse har hørt paa hende. Direktøren bryder ud: Tag det roligt, Frue — Deres gyldne Smil vil nok bringe Dem tilbage — det gyldne Smil vil atter sejre.

Fru Elsa Bruun styrter ud af Scenen: Hvis mit Smil skulde være mig en Hindring — saa væk med det. — Med disse Ord løber hun ind i sit Omklædningsværelse. — Man hører Lyden af klirrende Glas og Paaklæderskens Skrig — Fru Elsa Bruun har knust et Spejl mod sit Ansigt. Hendes gyldne Smil er for bestandig borte, men hendes Sjæl er frelst.

OPTAGET AF:

ENERET:
A/S KINOGRafen

EMIL KRISTENSEN, KØBENHAVN

CARL ALSTRUP